ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР! Далада план ва мажбуриятни бажаришга етадиган ҳосил бор. Вазифа: уни ҳеч нобуд қилмай тезроқ териб олишдан иборатдир

Дала ишларини конвейер асосида ташкил этайлик. Табиат инжиқликларини мардонавор меҳнатимиз билан енгайлик. Пахта учун курашдан бирон киши ҳам четда қолмасин!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 230 (4221).

21 НОЯБРЬ ЖУМА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

«ЛЕНИНИЗМ» МАРРАГА ЕТДИ

Зафар маррасига тобора яқинлашиб келаётган Оққўрғон райони хўжаликлари бирин-кетин зиммаларидаги вазифани шараф билан бажармоқдалар. Куни кеча райондаги яна бир хўжалик — «Ленинизм» колхози пахтакорлари пахтадан катта хирмон кўтаришди. Эл хирмонига мўл ва сифатли «оқ олтин» тўкилди.

Пахтадан юқори ҳосилни кўзлаб иш юритган хўжалик деҳқонларининг ёз бўйи қилган меҳнатлари кўнгилдагидек якунланди. Йил бошида ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилдорликни кўтариш учун ғайрат қилган пахтакорлар ўз мўлжаллари устидан чиқдилар. Шу кунгача давлатга 928 тонна «оқ олтин» топширилиб, йиллик план 100,4 процент адо этилди.

Пахта далаларидаги ҳосилни чамалаб чиққан пахтакорлар эл хирмонига яна 140 тоннадан ортиқ пахта тўкишга аҳд қилдилар.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Заря коммунизма» колхозида бу йил биринчи бўлиб Пўлат Ҳайдаров бригадаси маррага етиб келди. Улар ҳар гектар майдондан пландаги 26 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Суратда: (чапдан) бригаданинг 150 тонна пахтасини бункерлардан тўккан механизатор Имомов ва бригада бошлиғи Ҳайдаров ўртоқлар.

Қ. Розиқов фотоси,

ЎзТАГ.

МАЖБУРИЯТНИ ҲАМ БАЖАРАМИЗ

Колхозимиз миришкор пахтакорлари районда илғорлар қаторида зафар маррасини эгалладилар.

Давлат омборига 870 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 20,6 центнердан, жами 1792 тонна «оқ олтин» топширилди.

Колхозимиз пахта майдонининг асосий қисмини қир ва адирлар ташкил этганлигига қарамай, мана шу ерларда етиштирилган ҳосил ҳар йилгидан юқори бўлди.

Адирларда пахтадан мўл ҳосил етиштириб келаётган Исмат Беркинбоев бошлиқ бригада деҳқонлари 170 гектар ерга пахта экиб, ҳар гектар ердан 22,2 центнердан ҳосил кўтаришди.

Мажбурият ҳисобига пахта топшираётган бригада пахтакорлари шу кунгача ҳар гектар ердан 33 центнердан ошириб ҳосил йиғиб олишди. Жами, пландаги 379 тонна ўрнига 610 тонна юқори сортли пахта эл хирмонига тўкилди. Йиллик пахта тайёрлаш плани эса 150 процентдан ошириб адо этилди.

Хўжалигимизда техника жиловини қўлга олиб пахтадан юқори ҳосил етиштириб келаётган звенолар сони ҳам анчагина. Ирисдавлат Илашев, Рисбой Тўйматов, Абдулла Бўронбоев бошлиқ звенолар бу йил ҳар йилгидан ҳам самарали меҳнат қилиб, ҳар гектар ердан пландаги 22 центнер ўрнига 33—35 центнердан ҳосил кўтардилар.

«Кўк олтин»дан етиштирган дастлабки ҳосилимиз ҳам чакки бўлмади. Ҳар гектар ердан пландаги 126 центнер ўрнига 135 центнердан кўкпоя олдик. Жами давлатга 1260 тонна ўрнига 1335 тонна юқори сифатли каноп пояси сотилди. Эндиги ниятимиз ҳар гектар ердан олинадиган пахта ҳосилдорлигини 25 центнерга етказиш, яна эл хирмонига 250 тоннага яқин дур тўкишдир.

Пахтакорларимиз шу кеча-кундузда об-ҳавонинг ҳар бир очиқ кунидан унумли фойдаланишмоқда. Хўжалигимиздаги бутун куч, техника йиғим-теримга сафарбар этилган. Биз йиллик планни адо этган бўлсакда, пахтанинг охирги граммларигача териб оламиз. Ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш ғўзапоядан тозалаш ишларини ҳам бошлаб юбормоқдамиз.

Ҳозир далаларимизда ишлаётган кўсак териш машиналари ва чевар теримчиларимиз бирин-кетин карталарни ҳосилдан тозалаш ишига киришди. Ана шу ерлар эса пешма-пеш шудгор қилинади. Бунинг учун барча шудгорлаш тракторларини ремонтдан чиқариб, шай қилиб қўйдик.

Пахтадан катта хирмон кўтарилган бугунги қувончли кунда қишлоғимиз колхозчи деҳқонлари, механизатор ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ўз зиммаларидаги мажбуриятни колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди очиладиган кунгача бажаради.

Ч. ТУРЛИБЕКОВ,

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

ШОЛИКОРЛАР ЮТУҒИ

ЯНГИЙЎЛ, (Телефон орқали олинди). Район меҳнаткашлари йиғим-теримни жадаллаштириш билан бирга, даладаги шолини ўриш-янчиш ва давлатга топшириш учун ҳам фидокорона ишлашяпти.

Охунбобоев номли колхозда шоли ўриш ва янчиш ишлари уюшқоқлик билан ўтказилди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил мўлжалдагига қараганда анча кўп бўлди. Шоликорлар 1400 центнер дон топшириб, бу соҳадаги планни ошириб бажардилар.

Свердлов номли, Киров номли колхоз шоликорларининг ҳам ютуғи улкан бўлди. Улар давлат планини анча ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар.

Район хўжаликларида шоли янчиш ва давлатга топшириш ишлари қизғин давом этяпти.

«ТЕЗДАН ЕТКАЗИБ БЕРИЛСИН!»

Ҳозир Ўзбекистон колхоз ва совхозларининг адресига пўлат йўллардан келаётган ва минерал ўғит ортилган вагонларнинг ёнига «тездан етказиб берилсин!» деб ёзиб қўйилган.

«Узсельхозтехника» район бирлашмаларининг ходимлари колхоз ва совхозларга 200 минг тонна ўғит етказиб берди. Бу ўғит ярим миллион гектар майдонни шудгор қилиш пайтида ерга солгани етади.

Минерал ўғит далага бевосита корхоналардан ташиб келтирилмоқда. Бу эса ўғит ташишни тезлаштириб арзонга туширмоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, «Северний маяк» колхозларида ва республикадаги бошқа кўпгина хўжаликларда ўғит яхши биноларда асралмоқда. (ЎзТАГ).

ГЎШТ ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида ғайрат билан меҳнат қилаётган Бўстонлиқ районининг азамат чорвадорлари яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Улар гўшт сотиш бўйича давлат планини муддатидан илгари ошириб адо этдилар. Планда кўрсатилган 14 минг 800 центнер ўрнига 14 минг 812 центнер гўшт топширилди.

Планни ошириб адо этишга райондаги Фрунзе номли, Калинин номли, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги», «Ленинград» колхозлари ва «Правда» газетасининг 50 йиллиги» совхозининг меҳнатсевар чорвадорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар ҳар бир қорамолни 300 килограмм, қўйларни 50—52 килограмм вазнда топширишга муваффақ бўлдилар.

Қорамоллар сонини ва қўйлар туёғини кўпайтиришда Фрунзе номли колхознинг донгдор чўпони, колхозчилар Бутуниттифоқ III съездининг делегати Айдарбек Кўшкинбоев яхши натижаларга эришди. Шунингдек, Жданов номли колхоз чўпони Ибройим Сарбоев ва «Қизил ту» колхозининг чўпони Аширмат Эштоевлар ҳам улкан ютуқларни қўлга киритдилар.

Районда гўшт топшириш давом этмоқда.

У. РАҲИМОВ.

КОЛХОЗЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ III СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТИ

ЧОРВАДОР

«Инсонни меҳнат улуғлайди» деб бежиз айтмаган халқимиз. Яқинда кетмон чопиб юрган Назир колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съездига делегат қилиб сайланди.

Уни бундай шарафга меҳнат олиб келди. Уддабуронлиги, ғайрати, ишнинг кўзини билиб меҳнат қилиши кўпчиликда ҳурмат уйғотди. У ишлаётган сабзавотчилик бригадаси планни уддалай олмай орқада қолаётганлиги Назир акага ҳам таъсир этар эди.

Уни колхоз правленнеси ўзи ишлаётган бригадага бошлиқ қилиб тайинлаганда бригада аъзолари билан ҳамжиҳат бўлиб ишга киришиб кетди. Ҳар йили иш натижалари якунланганда колхозда биринчи ўринларни эгаллаб келаверди.

Калинин районидаги Ленин номли колхозда сабзавот етиштириш ишлари яхши йўлга қўйилган бўлса ҳам унинг чорвачилиги илгаригидек оқсашда давом этарди. Ем-хашак етишмас, соғиб олинган сутнинг таннархи қиммат. Бунинг устига қилинган даромад сарфланган харажатни ҳам қопламас эди.

Шунда колхоз правленнеси Назир Ҳакимовга мурожаат қилди. Энди сиз ана шу оқсаётган чорвачиликни сердаромад соҳага айлантириб беришингизга ишонамиз, дейишиб, уни 1963 йили комплекс чорвачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинлашди. Мана, шундан бери олтинчи йил якунланяпти. Ҳар йили ҳисоб-китоб қилинганда натижа қувончли ва салмоқли бўларди.

Албатта, бундай ютуқларни қўлга киритиш Назир учун осон бўлмади. У дастлаб ишни моллар учун мустаҳкам озуқа базасини яратишдан бошлади.

Илгари ем-хашак тайёрлаш барча бригадаларга юкланганда улар буни иккинчи даражали вазифа деб қарашиб, кўпроқ кучни сабзавот етиштиришга сарфлашарди. Оқибатда, мўлжалдаги озуқа ғамланмай, бу ҳол сут соғиб олиш, гўшт етиштириш ишларига путур етказар эди.

У ана шуларни ферма чорвадорлари билан маслаҳатлашиб кўрди. Улар билан режалар тузди. Фермада 2 та звено ташкил этилди. Ем-хашак тайёрлайдиган звенога тажрибали деҳқон, илғор механизатор Илҳом Ортиқов бошчилик қилди. Унга илгаригидек бутун бригадаларда эмас, ўзига алоҳида 107 гектар ер ажратиб берилди. Шунга яраша ишчи кучи ва техника воситалари топшириб қўйилди.

Ер ҳайдаш, озуқабоп экинлар экиш, ғарамлаш, молларга едириш ана шу кишиларнинг ўзига топширилди.

Назир фермага бош бўлган биринчи йилнинг ўзидаёқ чорвачилик соҳаси даромад берадиган тармоққа айланди.

1963 йилда ферма бўйича сут етиштириш ва бўрдоқичиликдан 5 минг сўм фойда олинган бўлса, ўтган йили бўрдоқичиликнинг ўзидан 10 минг сўм, давлатга сотилган сутдан 15 минг сўм соф фойда олинди. Ўтган йили колхозда сотилган сутнинг ёғлилик даражаси 4,2—4,4 процент бўлгани учун сут заводи уларга 17 тонна сут қўшиб ҳисоблади. Чорвадорлар ишини аниқроқ тасаввур қилиш учун биргина мисолнинг ўзи кифоя қилади. Агарда 1963 йилда 1 центнер сутнинг таннархи 22 сўм бўлган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 13 сўмга тушди. Ем-хашак тайёрланадиган звенода озуқа экинларини экиш босқичма-босқич олиб борилади.

Маккажўхори 3 даврга бўлиб экилади. Натижада дастлабки икки даври кўк ҳолида молларга едирилса, учинчи даврда экилгани силос учун бостирилади. Ҳамма ишлар тўла механизацнялаштирилганлиги эвазига бир тонна маккажўхори кўкпоясининг таннархи 2 сўмга тўғри келяпти.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида ем-хашак бригадасида ишлаётган киши бошига 1000 тоннадан силос тўғри келган бўлса, гектар бошидан пландаги 550 центнер ўрнига 760 центнердан кўкпоя йиғиштириб олинди. Бундан ташқари мавжуд беда майдонларининг гектаридан 140 центнердан беда ғарамланди.

Иккинчи звенога эса Ҳаким Акромов бошчилик қиляпти. Бу звено аъзолари ҳар бош соғин сигирдан кўпроқ сут соғиб олиш, камроқ меҳнат сарфлаб, кўпроқ ва арзон сут ва гўшт тайёрлаш учун барча имкониятлардан фойдаланишяпти.

Ўтган йилги қиш кўпчилик чорвадорларни анча оғир аҳволда қолдирди. Назир Ҳакимов бошлиқ фермада эса ем-хашак етарли, молхоналар сифатли ремонтдан чиқарилган бўлгани учун биронта мол нобуд бўлмади.

Илгари ем-хашак тайёрлашда ва фермада бошқа ишларни бажаришда ҳар бир колхозчининг ойлик иш ҳақи ўртача 60—70 сўмдан ошмас эди. Энди фермада меҳнат қилаётган ҳар бир кишининг ўртача ойлиги 130—140 сўмдан кам эмас. Бунинг устига баракали меҳнат қилаётган айрим ферма ходимлари 300 сўмдан 600 сўмгача қўшимча ҳақ ҳам олишяпти. Рағбатлантиришнинг турли воситаларидан фойдаланилаяпти. Пландан ташқари етиштирилган маҳсулотнинг 50 проценти пул тарқасида уларнинг ўзига тақсимлаб берилади. Унинг 35 проценти бевосита маҳсулот етиштирган кишига, 10 проценти молбоқарларга ва 5 проценти эса ферма бошлиқларига тақсимланади. Қўрилаётган бундай тадбирлар ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда яхши самара бераяпти.

Ҳали қирқ ёшга тўлмаган, ўзи ёш бўлса ҳам кўпчиликка бош бўлиб, ажойиб ютуқларни қўлга киритишда катта ҳисса қўшаётган Назир Ҳакимов ҳали айтганимиздек, съезд делегати. Яқинда у колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съездига боради. У ерда колхозчиларнинг вакили сифатида янги Устав лойиҳасини муҳокама қилиш ва уни тасдиқлаш ишларида иштирок этади.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

РАҲМАТ, ОТАХОНЛАР

Колхоз далаларини айланар экансиз, ёшлар билан бирга нуроний отахонлар, онахонларнинг ҳам «оқ олтин» тераётганлигини кўрасиз. Ана шулардан бири — Раҳим ота Эшматов. Салкам етмиш ёшга борган кекса коммунист Раҳим ота шу кунгача эл хирмонига 540 килограммдан ортиқ пахта тўкди.

— Бу йил об-ҳаво терим учун ноқулай келди, — дейди ота, бундай дамларда ҳар ким теримга ўз улушини қўшиши керак. Мен кексаман деб томошабин бўлиб туриш инсофдан эмас.

Чинакам ватанпарвар коммунистнинг гаплари бу. Колхозда бундай коммунистлар кўп. Ўринбиби Парпиева ҳам шулар жумласидандир.

Ўринбиби хола, Раҳим ота сингари кекса коммунистларнинг ғайрат-шижоати бошқа кексаларни ҳам далага чиқишга ундади. Колхознинг биринчи бригадасида саксон ёшли Аҳмаджон ота Маъдалиев ҳам белга этак тутиб, ҳар куни 100 килограммдан ошириб пахта термоқда.

Куч бирликда, деб шуни айтадилар-да. Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозидаги кекса-ю-ёш йиғим-теримда бир ёқадан бош чиқариб ишлади. Механизаторлар, айниқса, ғайрат кўрсатдилар. Шу туфайли ҳам колхоз маррага етди. Ҳозир сўнгги кўсакларни териб олиняпти.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

СТУДЕНТ-МЕХАНИЗАТОРЛАР

Эшонқул Қобилов билан Абдуманноп Маҳамадалиевлар Тошкент қишлоқ хўжалиги инженерлари тайёрлаш институтининг тўртинчи курсида ўқишади. Шу кунларда бу икки азамат бошқа курсдошлари каби Сирдарё область Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхоз далаларида пахта теришяпти. Суратда: Э. Қобилов ва А. Маҳамадалиев.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ДЎСТОНА СУҲБАТЛАР

Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти ва Жанубий Вьетнам Республикаси Мувaққат Революцион ҳукуматининг Ўзбекистонга меҳмон бўлиб келган делегацияси 20 ноябрда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди.

Қардошларча самимият вазиятида ўтган суҳбат вақтида Ш. Р. Рашидов Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан қаҳрамон вьетнам халқига қизғин салом топширди, Америка империализми агрессиясига қарши олиб бораётган адолатли курашида уларга янада муваффақиятлар тилади. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган Ўзбекистон меҳнаткашлари вьетнам халқи билан бирдамликни бундан кейин ҳам мустаҳкамлайверадилар, уларга ҳар тарафлама мадад ва ёрдам кўрсатаверадилар.

Делегация бошлиғи, Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг Раиси ва Жанубий Вьетнам Республикаси Мувaққат Революцион ҳукумати маслаҳат кенгашининг раиси доктор Нгуен Хиу Тхо агрессорларга қарши курашда Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг эришаётган муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди ва Жанубий Вьетнам «ватанпарварларини қўллаб-қувватлаётганлиги учун совет кишиларига, шу жумладан, Ўзбекистон меҳнаткашларига қизғин миннатдорчилик билдирди. Делегация бошлиғи СССР да ва жумладан, Ўзбекистонда уни ва шерикларини шодиёна қабул қилганликлари учун ташаккур изҳор қилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов иштирок этдилар.

●

Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти ва Жанубий Вьетнам Республикаси Мувaққат Революцион ҳукумати делегацияси шу куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов ҳузурида бўлди.

(ЎзТАГ).

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

ОБЛАСТИМИЗ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ДАВЛАТГА ШОЛИ СОТИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 20 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.

(ЙИЛЛИК ПЛАНГА НИСБАТАН ПРОЦЕНТ ҲИСОБИДА).

Кечаги кунгача областимиз шоликорлари давлат хирмонига 12 минг 177 тонна шоли тўкиб, йиллик планни 71,6 процент қилиб адо этишди. Областимизнинг бу хирмонига Оржоникидзе районининг шоликорлари 101,7 процент, Ўрта Чирчиқ райони 92,1, Янгийўл райони 90,4, Калинин райони 83,6, Юқори Чирчиқ райони 69,9, Бекобод райони 63,3, Оққўрғон райони 62,2, Бўка райони 59,0, Бўстонлиқ районининг шоликорлари 19,8 процент миқдорида шоли тўкиб ҳисса қўшдилар.

356.000 тонна учун

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 20 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилгани, бешинчи стун — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	0,24	94,69	0,04	73,92
Янгийўл	0,41	93,08	—	52,12
Оржоникидзе	1,14	82,15	—	47,00
Юқори Чирчиқ	0,17	78,30	—	64,63
Ўрта Чирчиқ	0,14	76,52	—	48,90
Бекобод	0,15	67,28	—	32,48
Бўка	0,13	64,64	—	34,87
Область бўйича	0,24	79,77	0,01	51,08

КОМСОМОЛЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Мурожаатига жавобан, Олмалиқ тоғ-металлургия комбинати, Чирчиқ индустриал техникуми ва Янгийўлдаги 12-ўрта мактаб комсомол ёшлари колхоз ва совхозларга пахта йиғим-теримида ҳар томонлама ёрдам беришга, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам пахта далаларида унумли меҳнат қилишга даъват этиб, мурожаатлар қабул қилдилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент область комитети бюроси бу комсомол коллективларининг ватанпарварлик чақириқларини қизғин маъқуллади. Район комсомол комитетлари, шаҳар комсомол комитетларига бу мурожаатларни областдаги барча комсомол ташкилотларида, йиғим-теримда қатнашаётган комсомол ёшлар ўртасида кенг муҳокама қилиш ва зарур тадбирлар белгилашни топширди.

Тер тўкиб етиштирилган «оқ олтин»нинг сўнгги граммларигача териб топширамиз!

Бу юрак сўзларини фақат пахтакор колхозчи ва совхоз ишчисидангина эмас, балки юрагида ўти, билагида қуввати бор бўлган ҳар бир кишидан ҳам эшитишингиз мумкин. Зотан, бугунги кунда пахта далалари — мардлар майдони бўлиб қолди. У ерда этак боғлаб, «пўлат от»ларни жиловлаб пахта тераётганлар орасида ҳар хил касб эгаларини учратишингиз мумкин. Инженер ҳам, тўқувчи ҳам, ишчи ҳам, ёзувчи ҳам далада. Улар пахтакорлар билан елкама-елка туриб, пахта термоқдалар.

Мактаб ўқувчилари, олий ўқув юртлари, техникумларнинг студентлари, мактаб ўқувчиларини айтмайсизми? Ҳамма ерда комсомол-ёшлар ғайрат кўрсатмоқдалар. Улар коммунистлар изидан бориб, янги-янги ташаббус билан чиқмоқдалар.

Олмалиқдаги кон-металлургия комбинати комсомол ва ёшлари 15 октябрдан буён 1-«Оққўрғон» совхози пахтазорларида ишламоқдалар. Комбинатнинг 1200 дан ортиқ комсомол аъзосининг ҳозирги кунгача терган пахтаси 725 тоннадан ортиб кетди. Улар ҳар бир бўлимда, ҳар бир бригада ва звенода пахтакорларнинг оғирини енгил қилмоқдалар.

— Барака топишсин, — дейишади совхоз ишчилари бу комбинат комсомол ёшлари ҳақида хурсанд бўлиб, — уларнинг ёрдами билан етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишга эришмоқдамиз.

Дарҳақиқат, комбинат комсомол-ёшлари дастлабки кунларданоқ зўр уюшқоқлик кўрсатдилар. Комсомол комитети йиғим-терим ишларини намунали ташкил этишга қаратилган қатор тадбирларни ишлаб чиқди. Илғор теримчи комсомоллар зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Бир-бирларини социалистик мусобақага чақирдилар. Айниқса, вақтдан унумли фойдаланишга, берилган топшириқни ҳеч сўзсиз бажарилишига катта эътибор берилди. Вақти-вақти билан мусобақа натижалари якун қилиниб, илғор теримчилар рағбатлантирилади. Буларнинг ҳаммаси теримда иш унумини оширмоқда.

Маълумки, бу йил йиғим-терим учун об-ҳаво ғоят ноқулай келди. Лекин, комсомол-ёшлар табиат қийинчиликларини мардонаворлик билан енгмоқдалар. Улар ҳар қандай шароитда ҳам йиғим-теримни давом эттиришга, сўнгги граммлар териб олингунга қадар совхоз ишчиларига ёрдам беришга аҳд қилдилар. Ана шу мақсадда улар барча область корхона ва ташкилотларининг оталиқдаги колхозларда пахта тераётган комсомол-ёшларга қарата мурожаат қабул қилдилар.

«Биз комсомол-ёшлар, — дейилади мурожаатда, — юбилейолди социалистик мусобақасига қўшилиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, ва республика Министрлар Совети Мурожаатига жавобан, пахта далаларида фидокорона меҳнат қилмоқдамиз. Биз амалий ишимиз билан ишчи-деҳқон иттифоқини янада мустаҳкамлаш учун курашамиз. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига зиммага олинган планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун куч-ғайратимизни аямаймиз».

Мурожаатга комсомол комитетининг секретари Г. Гладько, слесарлардан К. Йўлдошев, А. Давидов, аппаратчилардан С. Сатторов, лаборант Ф. Аҳмедова ва бошқа ўртоқлар қўл қўйишган. Бу илғор комсомол-ёшлар ҳаммага ўрнак бўлмоқдалар. Улар дастлабки кунданоқ теримда пешқадамлик қилиб, бошқаларни ҳам унумли ишлашга отлантирдилар. Бу азаматларнинг ҳар бири ҳозирги кунгача хирмонга 2—3 тоннадан «оқ олтин» тўкди.

Чирчиқдаги индустриал техникуми комсомол-ёшлари ҳам ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошлаб бердилар. Улар Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозида пахтакорларга ёрдам бермоқдалар. Техникум комсомол ёшлари терган пахта салкам 600 тоннага етиб қолди.

«Ҳозир, — дейилади бу техникум комсомол-ёшларининг барча ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларига қаратилган мурожаатида, — «оқ олтин» учун ҳал қилувчи жанг бормоқда. Бу йилги куз пахтакорларимиз учун кўпгина қийинчиликларни кўндаланг қилиб қўйди. Лекин, мурожаатга жавобан ҳар бир дала аҳли, шаҳарлик биродарлар баракали меҳнат қилмоқдалар. Биз ҳам пахтакорлар билан елкама-елка ишламоқдамиз. Барча комсомол ёшлар ва ўқувчиларни ҳам даладаги ҳосилни сўнгги кўсакларигача териб олишда астойдил ёрдам беришга чақирмиз. Ўз зиммамизга қўшимча равишда яна 400 тонна пахта териш мажбуриятини оламиз».

Мурожаатга барча комсомол ва ёшлар номидан техникумнинг илғор теримчиларидан А. Аббосов, Г. Фидченко, Ғ. Абдуллаева каби ўртоқлар имзо чекишган.

Комсомоллар — давримизнинг навқирон, жўшқин авлоди. Улар, албатта, ўз аҳдларининг уддасидан чиқадилар.

Агар сиз Янгийўл районидаги Собир Раҳимов номли колхозга бориб, бу ерда пахтакорларга кўмаклашаётган мактаб ўқувчилари ҳақида сўрасангиз, **В. И. Ленин номидаги 12-мактаб ўқувчиларини** ҳурмат билан тилга олишади.

Ҳақиқатан ҳам бу мактаб ўқувчиларининг ёрдами салмоқли бўлмоқда. Улар мавсум бошидан буён хирмонга 304833 килограмм пахта тўкдилар.

Илғор теримчи — ўқувчиларнинг сафи кенгайиб бормоқда. В. Бартин, Н. Медведев, Е. Ким, Сейдовитдинова, В. Козирова, В. Ногай, А. Ким, Кўкинбоев, Жумаалиев, Терешченко, Богатиров, Колотяжний каби ўқувчиларни колхозда яхши танишади. Улар пахта йиғим-терими айни қизиган кунларда кунига 100—120 килограммдан пахта тердилар. Ҳозирги кунда ҳам 100—150 килограммдан кўсак термоқдалар.

Мактабнинг барча комсомол ёшлари ленинча синовдан ўтишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар янада яхши ўқишга, янада яхши меҳнат қилишга, айниқса ҳозирги кунларда пахтакорларга йиғим-теримни муваффақиятли тугаллашда самарали ёрдам беришга ҳаракат қилмоқдалар. Айрим комсомол ёшлар ўз зиммаларига шахсий мажбуриятлар олишган. Улар мавсум охиригача яна 600—700 килограммдан кўрак териб беришга аҳд қилишди.

Яқинда бу мактаб ўқувчилари ҳам областдаги барча мактабларнинг комсомоллари ва ўқувчи ёшларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам етиштирилган ҳосилнинг бир граммини нобуд бўлишига йўл қўймасдан териб олишда жасорат кўрсатиш — комсомолларнинг шарафли бурчи эканлиги қайд қилинади.

Илғор комсомол коллективларининг бу чақириғи, ватанпарварлик ташаббуси бошқаларни ҳам руҳлантириб юборди. Жуда кўп комсомол коллективлари бу чақириққа жавобан «лаббай» деб жавоб бермоқдалар. Пахтазорларда фидокорона меҳнат қилиб, етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олинишига баракали ҳисса қўшмоқдалар.

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати 1-йигирув фабрикасининг ишчилари ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ойлик нормаларини ошириб бажаришяпти. Суратда: (чапдан) смена мастери Х. Сальмаева ва мастер ёрдамчиси А. Эгамбердиевлар иш устида.

А. Тўраев фотоси.

МУКАММАЛ, ТЕЖАМЛИ АППАРАТЛАР

ЧИРЧИҚ, ноябрь. (ЎзТАГ). Трансформатор заводининг коллективи 6 минг 300 киловольт ампер қувватли «ТМН» ва «ТМТН» маркали янги трансформаторларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Янги аппаратлар такомиллаштирилган конструкция асосида тайёрланмоқда ва энергиянинг нобуд бўлишини 35 процент камайтириш қобилиятига эга. Ундаги илгариги мис ўрами алюминий билан алмаштирилган.

МАКТАБ ЮБИЛЕЙГА

Калинин районидаги Ҳамза номли 2-мактаб бошланғич комсомол ташкилоти сафига 52 йигит-қиз бирлашган. Комсомоллар шу кунларда ўқув-тарбия ишларини намунали йўлга қўйиш билан доҳий юбилейини кутиб олиш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Комсомол ташкилоти ҳузурида тузилган секторлар бу борада ибратли ишлар қиляпти.

Оммавий-сиёсий ишлар сектори аъзолари революция номи билан боғлиқ жойларга ўқувчилар экскурсияларини уюштириш билан бирга ҳар хил кечалар ҳам ўтказмоқдалар. «Доҳий Ленин мангу барҳаёт», «Бахтиёр ёшлик учун партияга ташаккур!» деган мавзуларда бўлиб ўтган кечалар ўқувчиларда катта таассурот қолдирди.

Мактабда юбилей олдидан ҳар хил мусобақалар ҳам ўтказиляпти. Барча синфлар доҳий ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи альбомлар ташкил этмоқдалар. Ҳозир ўқувчилар альбомлар мазмунини яна ҳам бойитиш устида мусобақалашаяптилар.

А. РОЗИҚОВ,
ТошДУ студенти.

КАТТА ТАРАДДУД

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини аҳил, ишчан педагогик коллективимиз ёш авлодга чуқур ва мустаҳкам билим бериш билан кутиб олаётир. Мактабимизда ота-оналар учун ҳам, ўқувчилар учун ҳам лекторлар куни ташкил этилган. Машғулотларда «Билим» жамияти лекторлари ва мактабимизнинг ўқитувчи-пропагандистлари лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

«Ульяновлар оиласида бола тарбияси», «Кичикликдан меҳнатга муҳаббат ҳиссини ўстиришда Ульяновлар оиласида катталар таъсири», «Болани назорат этиш ва атеистик руҳда тарбиялашда Ульяновлар қандай усулларни қўлланар эдилар» каби темалардаги суҳбатлар ота-оналаримизни мамнун қилди.

Бинонинг биринчи қаватини В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи расм-кўргазмалар ва стенд, плакатлар билан жиҳозладик. Булардан ташқари, алоҳида «Ленин хонаси» ташкил этилди. Бу хонада Ленин асарлари, Ильич ҳақидаги бадиий адабиётлар, «В. И. Ленин Разлив бўйида» макети, альбом ва фото-суратлар комплекти бор.

Бинонинг иккинчи қавати эса Ленин комсомоли ва жасур ёшлар ҳақида ҳикоя қилувчи хилма-хил фото-суратлар, схема ва диаграммалар билан безатилган.

Бошланғич партия ташкилотимиз (секретари Хайрулла Қўчқоров) тўққиз коммунистни бирлаштирган. Ҳар бир коммунист—ўқитувчи билим-тарбия ишининг бир соҳасига масъул қилиб белгиланган. Бу тадбир юбилей ўқув йилини намунали ўтказиш, маҳалла меҳнаткашлари, ота-оналар ўртасида тушунтириш, тарғибот ишларини яна ҳам жонлантириш имкониятини бераяпти.

Энг муҳими, мактабда олиб бориладиган ҳамма иш бизда таълим билан тарбиянинг узвий бирлигига асосланади. Шу маънода, юбилей йилида 915 фарзандга билим ва тарбия бераётган 49 ўқитувчимиз ўқув-тарбия ишининг асоси бўлган дарсни намунали ташкил этмоқдалар.

С. РАСУЛЕВ,
Тошкент. 120-мактаб директори.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Тошкентдаги «Шарқ» мебель фирмаси коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилида баракали меҳнат қилмоқда.

Маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планлари ойдан-ойга ортиғи билан адо этилмоқда. Мебелчилар социалистик мусобақани қизитиш, илғор иш методларини қўллаш, технология жараёнларини такомиллаштириш туфайли ўн бир ойлик маҳсулот реализация қилиш топшириғини ҳам зиёдаси билан бажардилар. Қўшимча равишда деярли 250 минг сўмлик турли-туман уй-жиҳозлари тайёрланди ҳамда савдо шохобчаларига етказиб берилди.

Меҳнатсевар ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективининг ташаббусига бажонидил қўшилдилар. Улар келаси йилнинг 11 апрелида коммунистик шанбаликка чиқишга аҳд қилишди. Шу куни 400 та болалар стуллари, 50 та кийим-кечак шкафи, 50 та буфет ишлаб чиқариш ва шу кунги иш ҳақини беш йиллик жамғармаси фондига беришга аҳд қилдилар.

Мебелчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йиллик планни бажариш юзасидан дастлаб зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Улар янада юксакроқ марраларни белгилашди. Йиллик топшириқни 17 декабргача, яъни илгариги мажбуриятдагидан 8 кун илгари бажаришга қарор қилдилар. Йил охиригача эса пландагидан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Айни вақтда маҳсулот таннархини арзонлаштириш эвазига юз минг сўмликдан кўпроқ маблағ тежалади, меҳнат унумдорлиги эса аввалги мажбуриятдаги кўрсаткичдан 11 процент ортади.

Фирма ишчи-хизматчилари республикамиздаги барча мебель саноати корхоналари коллективларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Бу мурожаатда улар касбдошларини «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси чеварларининг ташаббусига қўшилишга ҳамда зиммага оширилган мажбуриятлар олишга чақирдилар.

ГЎЗАЛЛИК БУНЁДКОРЛАРИ

Қуёш тиккага келган. Бир неча бульдозер ва экскаваторнинг шовқини, турнақатор машиналарнинг овози, қўли-қўлига тегмаётган ишчиларнинг ғайрати, қўйингчи, ҳамма-ҳаммаси қурилишда ўзгача меҳнат симфониясини янгратарди.

Йўлкада икки киши биноларга ишора қилиб, нималарнидир баҳслашиб боришарди.

— Анови биноларнинг ўрни яқиндагина текис майдон эди-я, — деди улардан бири.

— Замонамиздан ўргилай, — деди иккинчи отахон, — ажойиб қурувчиларимиз бор-да! Ғайратларига балли! Бу биноларнинг қулайлигини айтмайсизми, авваллари битта уй қуриш учун қанча сарсон бўлардик, эндиликда оғиримиз енгил бўлди.

Улар «Главташкентстрой»нинг 1-трестига қарашли 27-қурилиш бошқармасининг ўз касбини улуғлаб халқимизга шинам уйлар бунёд этаётган қўли гул қурувчилар ҳақида сўзлашяпти.

Чиндан ҳам бу ерда Ф. Галимов, Г. Каратаев, В. Кузнецов каби бунёдкорларнинг номи тез-тез тилга олинади. Улар ишлаётган пешқадам бригада шу кунларда топшириқни 140—145 процентдан адо этмоқда.

Азаматларнинг меҳнати билан бунёд этилган, яқиндагина фойдаланишга топширилган 17-кварталдаги ва «Халқлар дўстлиги» кўчасидаги кўп ўринли болалар боғчалари, 11 ва 16-сектордаги қатор турар-жой бинолари кўркамлиги билан ажралиб туради.

Коллектив доҳиймиз юбилейига социалистик мусобақани авж олдира бориб, 17-сектордаги 96 квартирали турар-жой биноси ва бир неча озиқ-овқат магазинларини муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар.

М. АСАТОВА.

***

Прораб Анатолий Иванников бошчилигидаги комплекс бригада қураётган янги объектда иш суръати тез. Азамат бинокорларнинг қўли-қўлига тегмайди.

— Сиз кўриб турган ушбу беш қаватли бино Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтига қарашли янги ўқув корпусидир, — дейди ўртоқ А. Иванников. — Бинода студент ёшларимизнинг билим чўққиларини эгаллашлари учун барча шарт-шароит яратиб берилади.

Шунингдек, бу ерда 5-қурилиш трестига қарашли 30-қурилиш бошқармаси бинокорлари ҳам самарали ишлашяпти. Қурилишда Алексей Мелник бошлиқ комплекс бригада ишчилари пешқадам. Уларнинг ҳар бири икки-уч қурувчилик касбини пухта эгаллашган. Қурувчилар ўзаро социалистик мусобақада кунлик нормани доимо 120—130 процент ва ундан ошириб адо этиб, илғорликни қўлдан бермасликка интилишяпти.

Объектни шу ойнинг охирларида фойдаланишга топшириш учун ҳаракат қилинмоқда. Ҳозирда пардозлаш ишлари ҳам қизиб кетган. Уни 1-Отделстройга қарашли 28-қурилиш бошқармаси ишчилари олиб боришмоқда. В. Астахов бошчилигидаги сувоқчилар бригадаси бинонинг биринчи, иккинчи қаватини аллақачон қўлдан чиқаришди. Бу ишда Н. Муҳиддинов, Н. Попов каби ишчилар ҳамкасбларига ўрнак бўлишяпти.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ.

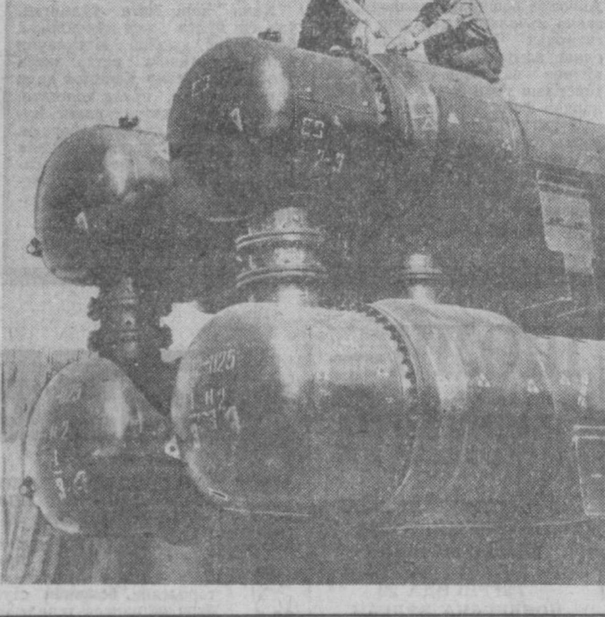

ЧИРЧИҚ МАРКАСИ БИЛАН

«ЎЗБЕКХИММАШ» заводида ишлаб чиқарилаётган химиявий аппаратлар мамлакатимизнинг кўпгина химия заводларида ишлатиляпти. Ҳозирги кунда шу заводларга корхона маҳсулоти мунтазам равишда жўнатиб турилибди. Суратда: химиявий аппаратни жўнатишдан олдин сўнгги бор кўздан кечирилмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК—КАТТА ТАЯНЧ

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Сергели пойтахт шаҳримизнинг энг навқирон районларидан бири ҳисобланади. Бу йўлдош шаҳарча зилзиладан кейин совет жангчиларининг, қўли гул бинокорларнинг пешона тери билан, қалб қўрлари билан кўз ўнгимизда барпо этилди. Бу ерда ўнлаб, юзлаб турар-жой бинолари, жамоат муассасалари қад кўтарди. Илгариги қамишзор, тўқайзорлар ўрнида мана бугун гуркираб яшнаган шаҳарча қад кўтариб турибди.

Эндиликда бизнинг олдимизда ана шу йўлдош шаҳарчани бундан буён янада ободонлаштириш, кўркамлаштириш вазифалари турибди. Бу вазифаларни изчил амалга ошириш, қўшни районларга ҳар соҳада тенглашиб олиш тадбиркорлик билан, катта куч-ғайрат сарфлаб ишлашни талаб этади.

Шуни қувонч билан айтиб ўтишимиз керакки, бу соҳада бизга кенг жамоатчилик, активлар жуда катта ёрдам бермоқда.

50 дан ортиқ жамоат ташкилотининг, айниқса маҳалла ва ота-оналар комитетлари, халқ дружиналари, ўртоқлик судлари, хотин-қизлар ва пенсионерлар совети аъзоларининг иш фаолияти мақтовга лойиқдир. Бу жамоат ташкилотлари ишида мингдан ортиқ актив қатнашмоқда

Хўш, район Советининг ижроия комитети бу ишларни ўз ҳисобига бажарганида давлатнинг қанча маблағини сарфлаши керак эди? Йўқ, гап маблағ сарфлаш устида эмас, жойларда коммунистчасига яшаш учун социалистик мусобақани ҳар томонлама қизитиб юборган уй-жой комитетларининг бу олижаноб ташаббуси ҳақида кетаяпти.

Районда ўртоқ Қ. Абулғозиевни танимайдиган киши йўқ. Маълумки, шаҳарчамиз ёш бўлганлиги учун илгари район хўжалик тармоқларининг иши тўла равишда талабга жавоб беради, деб айта олмас эди. Ўша кезларда аҳолига коммунал хизмати кўрсатиш масалалари бирмунча енгилроқ ҳал этилар, савдо хизмати кўрсатиш эса орқада эди. Ўртоқ Абулғозиев район хўжалигининг ана шу оқсоқ соҳасини яхшилашга ҳаракат қилди. Уни ҳал қилиш учун тинмай ишлади. У уй-жой комитетлари, жамоат активлари ёрдами билан савдо ташкилотларига кадрлар танлашга киришди.

Юқорида шаҳримизни қамишзор ва тўқайзор ўрнида қад кўтарди, деган эдик. Тўғри, дастлабки вақтларда шаҳарда бирорта ҳам кўкариб турган дарахтни учратолмас эдингиз. Бу камчиликни тугатиш мақсадида 32-мактаб директори ўртоқ Аббос Аминов раҳбарлигида маданият ишлари бўйича комиссия тузилди. Комиссия биринчи навбатда шаҳарни ободонлаштириш лойиҳасини тузаётган «Ташгипрогор» институти билан алоқани мустаҳкамлади. Шаҳар лойиҳаси планида икки минг кишилик стадион, чўмилиш бассейни ва болалар боғи қурилишлари кўзда тутилган. Маълумки, лойиҳачилар бу ишларни амалга оширишни уч-тўрт йилга мўлжаллаб қўйишган эди.

— Наҳотки буни тезлаштириш, илгарироқ бажариш мумкин эмас, —бу савол комиссия аъзоларини анча ўйлантириб қўйди. Узоқ, пухта ўйлаб чиқилган режалардан кейин лойиҳада кўзда тутилган ишларни муддатидан анча илгари амалга ошириш мумкинлиги аниқланди. Бунинг учун аввало карьер ўрнида ташкил этилган кўл атрофига манзарали дарахтлар ўтказиш ва кўкаламзорлаштириш керак эди. Ижроком қошида шу ишлар билан шуғулланувчи штаб ташкил этилди. Штаб аъзоларининг ташаббуси билан аҳоли иштирокида бир неча бор шанбаликлар ўтказилди. Бу шанбаликларда ўн мингдан ортиқ, ёки шаҳарча аҳолисининг учдан бири қатнашди. Натижада кишиларнинг шу ҳиммати билан кечаги қамишзор ва халқоб бўлиб ётган батқоқлик бугун маданий ҳордиқ оладиган жойга айланди.

Жамоат ташкилотларининг раҳбарлари район Советининг иши билан яқиндан танишиб туришлари учун ижроком сессия ва йиғилишларига таклиф қилиб турилади. Улар бу сессия ва йиғинларда сўзга чиқишиб, кўрилаётган масала ҳақида тўғри қарор қабул қилиниши ва унинг бажарилишига ёрдам берувчи таклифлар киритадилар.

Шунингдек вақти-вақти билан районда жамоат ташкилотлари, комитетларининг семинарлари ўтказиб турилади. Бу семинарларда улар илғор тажрибаларни ўртоқлашадилар, йўл қўйилган хатоларни муҳокама қиладилар. Бундай фойдали учрашувлар натижаси шуни кўрсатдики, уй-жой комитетлари кўча ва ҳовлиларни ободонлаштириш борасида янада катта ғамхўрлик ва ташаббус кўрсатишлари керак. Ҳозир ҳар бир маҳалла ва уй-жой комитетларида квартираларни, ёзги майдонларни, кўчаларни озода сақлаш юзасидан мусобақа ўтказилмоқда. Ота-оналар комитети эса болалар тарбиясига оид темаларда лекциялар уюштиришмоқда. Пенсионерлар Советининг аъзолари эса кексалар эътиборини кичкинтойлар устидан назорат қилишга жалб қилишмоқда.

Ҳа, шундай. Ижроком ўз иш фаолиятини катта таянчимиз бўлган жамоатсиз тасаввур эта олмайди. Ижроия комитети жамоатчилик билан алоқани янада кенг мустаҳкамлаш мақсадида жойларда бир неча депутат постлари ташкил этган. Аҳоли яшаш пунктларида вақти-вақти билан депутатлар куни ўтказиб турилади. Бу кунларда сайловчилар ўз депутатлари билан учрашиб, уларга наказ беришади, уларнинг ҳисоботларини тинглашади.

Бизнинг вазифамиз минглаб жамоатчиларга таяниб, янада янги ютуқларга эришишдан иборатдир.

З. ҚОДИРОВ,
меҳнаткашлар депутатлари Сергели район Совети ижроия комитетининг раиси, тарих фанлари кандидати.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«КИМ АЙБДОР»

Газетамизнинг шу йил 22 август сонида ушбу сарлавҳа билан танқидий мақола босилган эди. Унда Янгийўл район «Олмазор» кооперациясига қарашли пахта пункти ёнида жойлашган ошхоналарда ва 1-марказий ошхонада баъзан хўрандалар ҳақига хиёнат қилинаётганлиги, спиртли ичимликлар бекитиқча ортиқча нарх билан сотилаётгани, овқатларнинг сифати пастлиги танқид қилинган эди.

Область матлубот жамияти правлениеси муовини ўртоқ А. В. Лининг редакцияга хабар беришича, мазкур мақолада келтирилган фактлар ва танқидий фикрлар тўғри деб топилган. Газета материали «Пахта» қишлоқ матлубот жамияти умумий овқатланиш тармоғининг ходимлари ўртасида муҳокама қилинган. Ошпазлардан У. Юсупов ишдан бўшатилган, З. Жумонов буфетчи Исомутдиновларга ҳайфсан эълон қилинган. Район умумий овқатланиш бўлими мудири М. Мазманов қаттиқ огоҳлантирилган.

«КУМУШКОН ҲАНГОМАЛАРИ»

Газетамизнинг шу йил 12 август сонида шундай сарлавҳа билан босилган мақолада «Кумушкон» дам олиш уйи маъмурияти ҳордиқ чиқарувчиларга кўнгилдагидек маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун зарур шарт-шароитлар яратиб бермаётганлиги, айрим ходимлар дам олувчиларга нисбатан қўпол муомалада бўлаётганлиги танқид қилинган эди.

Касаба союзлари курортлари бошқармаси республика Советининг раиси ўртоқ С. Хусаиновнинг шу материал юзасидан редакцияга йўллаган жавобида айтилишича, мақола дам олиш уйи ишчи ва хизматчилари ўртасида муҳокама қилинган. Газета танқиди тўғри, деб топилган. Маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш тадбирлари кўрилган. Дам олувчиларга нисбатан қўпол муомалада бўлиб келаётган регистратор В. Алмакаева вазифасидан бўшатилган.

ЯНГИ ҚОНУН АМАЛДА

«ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ НИКОҲ ВА ОИЛА КОДЕКСИ» КУЧГА КИРГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Никоҳ ва оила ҳақидаги янги кодекс лойиҳаси умумхалқ муҳокамасидан ўтказилганидан кейин 1969 йилнинг 6 июнида Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида қабул қилинди. Бу қонун 1969 йилнинг 1 октябридан бошлаб кучга кирди. Кодексда баён этилган Никоҳдан ўтиш ва оила қуриш натижасида келиб чиқадиган муносабатларни белгилаб берувчи ва мустаҳкамлашга хизмат қиладиган нормалар оилавий муносабатлардаги моддий ва маънавий фарқни тамомила тугатиш, турмушда хотин-қизларнинг аҳволини яхшилаш, коммунистик оилани вужудга келтиришга даъват этилган. Коммунистик оилада кишиларнинг энг чуқур шахсий ҳиссиётлари тўла ўз ифодасини топади.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг никоҳ ва оила соҳасидаги қонунчилик фаолиятига жуда катта ижтимоий ва сиёсий аҳамият берган эди. Владимир Ильич 1920 йилнинг февралида «Правда» газетаси орқали меҳнаткаш хотин-қизларга шундай мурожаат қилган: Совет ҳокимияти жаҳонда биринчи ва ягона бўлиб, барча эски, буржуача, қалбаки қонунларни бутунлай йўқ қилиб ташлади. Бунақа қонунлар аёлларни эркаклар билан нотенг қилиб қўйиб эркакларга имтиёзлар, масалан, никоҳ ҳуқуқи ёки болаларга муносабат соҳасида енгилликлар берарди. Жаҳонда биринчи ва ягона меҳнаткашлар ҳокимияти бўлган Совет ҳокимияти оилавий ҳуқуқда эркакларга бериладиган барча устунликларни бекор қилди, бундай устунлик ҳамма буржуа республикалари, ҳатто энг демократик буржуа республикаларида ҳам сақланиб қолган.

Мамлакатнинг экономикасида, маданий ва ижтимоий ҳаётида социализмдан коммунизмга аста-секин ўтиш даврида рўй бераётган ўзгаришлар умуман, кишилар ўртасидаги муносабатлар, жумладан, оилавий муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш учун шарт-шароит вужудга келтирди ва тузатишлар киритишни тақозо этиб қолди.

Ўзбекистон ССРнинг Никоҳ ва оила тўғрисидаги янги кодекси ана шундай ўзгаришлар натижаси бўлиб, у социалистик жамиятнинг инсон шаъни, унинг бахти, коммунистик ячейка бўлган совет оиласини янада мустаҳкамлаш, болаларни тарбиялаш ва уларнинг фаровонлиги тўғрисида жамиятимиз қилаётган ғамхўрлик ифодасидир. Янги кодексда ҳаётнинг ўзи тақозо этган, тасдиқлаган, кўп йиллар мобайнида тажрибада синалган ҳамма томонлар қамраб олинган.

Бундан илгари амалда бўлган қонунга нисбатан янги қонунда ота-оналар ҳамда болаларнинг ўзаро ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгиловчи айрим моддаларга жиддий ўзгартишлар киритилди. Кодексдаги мутлақо янги қоида шундан иборатки, унда баён қилинишича, ўзаро никоҳда бўлмаган ота-онадан туғилган боланинг насаби отаси ва онасининг гражданлик ҳолати активларини ёзиш давлат органларига биргаликда берган аризаси билан белгиланади.

Янги қонунга биноан оталик суд тартибида ҳам белгиланиши мумкин. Бунда суд боланинг онаси бола туғилишига қадар жавобгар билан бирга яшаганлиги ва умумий рўзғор юритганлигини ёки улар болани биргаликда тарбиялаганликлари ёхуд таъминлаб турганликларини, ёки жавобгарнинг оталикни тан олганлигини аниқ тасдиқловчи далилларини эътиборга олади.

Эски қонунда ота-онаси никоҳда бўлмаган болаларни рўйхатга олиш пайтида туғилганлик ҳақидаги гувоҳноманинг ота ҳақидаги маълумот графаси бўш қолдирилар эди. Бундай аҳвол она учун ҳам, бола учун ҳам маълум даражада маънавий камситилиш эди. Янги кодексда ана шу ноҳақликка хотима берилган. Кодекснинг 70-моддасига биноан, никоҳда бўлмаган онадан бола туғилганида, агар ота-онанинг биргаликда берган ҳал қилувчи қарори бўлмаса, туғилишини қайд қилиш дафтарида боланинг отаси ҳақидаги маълумот — онанинг фамилиясига қараб ёзилади. Бола отасининг исми ва унинг ота исми эса — онанинг кўрсатиши бўйича ёзилади.

Кўп йиллар мобайнида амалда бўлган қонунда болаларга кексайиб қолган ота-оналарини, улар ўз фарзандларини тарбиялашда иштирок этишганми, йўқми, бундан қатъий назар, таъминлаб туриш мажбурияти юкланган эди. Ана шу умумий қоида ўзгартирилмаганя ҳолда кодекснинг 107-моддасида, ота-она ўз ота-оналик мажбуриятини бажаришдан бўйин товлаганлиги суд томонидан аниқланган тақдирда, болалар ўзларининг бундай ота-оналарига таъминот бериш мажбуриятидан озод қилинишлари мумкин, деб ёзиб қўйилган.

1936 йилдан буён амал қилиниб келинган алимент миқдорини белгилаш тартиби ҳам бирмунча ўзгарган. Аввалги қонунга асосан бир болага умумий иш ҳақининг тўртдан бир қисми, икки болага — учдан бир, уч ва ундан ортиқ болага ярми ундириб берилар эди. Алимент тўлашнинг бундай тартиби принцип жиҳатидан ўз кучида қолди. Фақат биргина жиддий қўшимча киритилган. Алимент тўлашга мажбур ота ёки онанинг янги никоҳдан вояга етмаган бошқа болалари бўлиб, улар моддий жиҳатдан яхши таъминланган бўлсалар, бу ҳолда алимент миқдори суд томонидан камайтирилиши мумкин. Шунингдек, алимент ундирилаётган ота ёки она биринчи ёки иккинчи группа инвалиди бўлса, ёхуд болалар ишлаб турган ва етарли иш ҳақига эга бўлган тақдирда, суд алимент миқдорини камайтириб бера олади.

Янги кодексда илгари амалда бўлган оила ҳақидаги қонунда белгиланган яна бир қатор қоидалар ҳам ўзгартирилган. Жумладан, 27-моддада бундай дейилади: «Эр-хотиннинг биргаликдаги умумий мулки бўлинганида уларнинг ҳиссалари тенг ҳисобланади. Айрим ҳолларда, суд вояга етмаган болаларнинг манфаатларини ёки эр-хотиндан бирининг эътиборга сазовор манфаатларини ҳисобга олиб, эр-хотинга тегишли ҳиссани тенг қилиб белгиламаслиги ҳам мумкин».

36-моддада қуйидагилар кўзда тутилган: «Никоҳдан ажралгандан кейин бир йил давомида меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолган муҳтож эр ёки хотин никоҳдан ажралгандан кейин ҳам таъминот олиш ҳуқуқига эга бўлади. Эр билан хотиннинг никоҳ муносабатлари узоқ давом қилган бўлса, эр ёки хотин никоҳдан ажралган вақтдан бошлаб беш йил давомида пенсия ёшига етганда ҳам суд никоҳдан ажралган мазкур эр ёки хотин фойдасига алимент ундириб беришга ҳақли».

Никоҳ ёши ҳам ўзгартирилди. Кодекснинг 18-моддасига биноан, Ўзбекистон ССР никоҳ ёши эркаклар учун ўн саккиз, қизлар учун ўн етти ёш белгиланди.

Никоҳдан ажралиш тартибида ҳам бирмунча ўзгаришлар бор. 51-моддага биноан, вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳдан ажралишга ўзаро рози бўлсалар, никоҳдан гражданлик ҳолати актларини ёзиш органларида ажратилади. Бундай ҳолларда эр-хотин бир-биридан ажралиш тўғрисида ариза берган кундан бошлаб уч ой ўтгандан кейин ажралиш расмийлаштирилади ва эр-хотинга никоҳдан ажралганлиги тўғрисида гувоҳнома берилади.

Бу ҳолларда никоҳдан ажралишни қайд қилиш учун 50 сўм миқдорида давлат пошлинаси олинади.

Суд орқали никоҳдан ажралишнинг қуйидаги тартиби белгиланган: Кодекснинг 44-моддасига биноан, суд эр-хотинни яраштириш чораларини кўради ҳамда бу ишнинг кўрилишини бошқа вақтга қолдириб, эр-хотинга ярашиш учун олти ойгача муҳлат белгилашга ҳақли. Суд зарур ҳолларда жамоат ташкилотларининг ва меҳнаткашлар коллективининг вакилларини суд ишида иштирок этишларига рухсат бериши мумкин.

Суд никоҳдан ажратиш ҳақида ҳал қилувчи қарор чиқаришда ажралиш тўғрисида гувоҳнома бериш вақтида эр-хотиннинг ҳар иккаласи ёки улардан бири тўлайдиган 50 сўмдан 200 сўмгача бўлган давлат пошлинасининг миқдорини белгилайди.

Кодексда ота-оналарнинг ўз ота-оналик бурчаларини бажармаганлиги учун қаттиқ жавобгарликка тортишни кўзда тутган нормалар ҳам белгилаб қўйилган. Бундайлар ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум қилинишлари мумкин. Ота-оналар ўз ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум бўлганлари тақдирда болалар билан қариндошликка асосланувчи ҳамма шахсий ва мулкий ҳуқуқларини ҳам йўқотадилар. Бироқ, бундай ҳолда ҳам улар болаларни таъминлаб туриш мажбуриятидан озод қилинмайдилар.

Аввалги «Никоҳ ва оила тўғрисида»ги қонуннинг яна бир қатор қоидалари ҳам ўзгартирилган. Кодексда таъкидланадики, гражданлик ҳолати активларини ёзиш давлат органларида тузилган никоҳгина эр билан хотиннинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини вужудга келтиради. Диний никоҳлаш ҳамма диний маросимлар сингари ҳеч қандай ҳуқуқий аҳамиятга эга бўлмайди.

Ҳеч шубҳа йўқки, никоҳ ва оила тўғрисидаги янги қонунни оғишмай ҳаётга татбиқ этиш коммунистик ахлоқ принциплари асосида қурилган совет оиласини янада мустаҳкамлаш ва оилавий муносабатларда ўтмишнинг зарарли сарқитлари ва одатларини батамом тугатишга имкон беради.

Е. СМИРНОВ,
Тошкент область прокурори.

Шу кунларда пахта йиғим-теримида колхозчилар билан бир қаторда мактаб ўқувчилари ҳам актив иштирок этишяпти. Жумладан Оҳангарондаги 10-ўрта мактабнинг ўқувчилари ҳар куни Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг хирмонига 70—110 килограммга етказиб кўрак тўкишяпти. Суратда: илғор теримчилардан Б. Бойматова (чапдан) И. Мирхолдорова ҳамда М. Жаллоловалар.

Ю. Мирзаев фотоси.

СУЮҚ ЎҒИТНИНГ ҚИЙМАТИ

Кимёгарнинг тажрибаси асаларининг ҳаётига ўхшайди. Муттасил ўтказилган кузатишларнинг биттасигина кутилган натижани беради. Гоҳо умид учқунлари кўкдаги юлдузлардек бодраб чиқади-ю, яна изсиз йўқолади. Тунларни бедор тонгга улаш, мутолаа қилиш, синовларнинг ниҳояси кўринмайди..

Илмий адабиётлар камлик қилаётгандай хорижий ишлар билан ҳам таққослаб кўрилади. Чиндан ҳам, кашфиётнинг ягона йўли, ўзига хос сўқмоқлари бўлади. Шу тариқа янгилик оламга келади-ю, унинг тарихи ортда қолаверади.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси Кимё институтининг академик М. Н. Набиев бошчилигидаги «Ўғитлар кимёси» лабораториясининг илмий ходимлари қишлоқ хўжалиги экинларининг ҳосилдорлигини оширадиган бир неча хил янги ўғит яратиб, Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг қатнашчиси бўлиб келишган. Яқинда биз шу лаборатория олимлари билан суҳбатлашиб, уларнинг кейинги вақтдаги қўлга киритган ютуқлари билан танишдик. Кимё фанлари номзоди Йўлдош Шокиров бундай деди:

— Лабораториямиз коллективи Чирчиқ кимё комбинати билан ҳамкорликда ижодий иш олиб борди. Саноат миқёсида қўллаш ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Оққўрғон районидаги тажриба участкасида синовдан ўтказиш билан янги ўғитнинг таъсир жиҳати кузатилди.

— Биз бу янги суюқ ўғитни уч йил кузатдик,— дейишади «Пискент» совхози ишчилари, — қаттиқ ўғитдан кўра афзал эканига тўла ишонч ҳосил қилиш учун майдонни учга бўлиб, бирига қаттиқ ҳолдаги ва иккинчисига суюқ ўғит бериб кўрдик. Учинчиси эса умумий назорат учун қолдирилди.

Чигит экишдан аввал иккита майдонга бир вақтда ўғит солдик, саккиз-ўн сантиметр чуқурликда тупроқ аралаштирилди. Бир хил меёрда сув бериб турдик. Суюқ ўғит солинган майдондаги ғўзалар беш-ўн кун аввал гуллади ва шонага кирди. Натижа ёмон бўлмади. Пландаги 22 центнер ўрнига гектаридан 28-31 центнер ҳосил олинди. Худди шундай тажриба биринчи «Ғаллаорол» совхозида ҳам синаб кўрилди. Қаттиқ ҳолдаги ўғит солинган майдонларга қараганда суюқ ўғит солинган ернинг ўғити кучлироқ бўлиб, ҳосилдорлик деярли икки марта ортди. Ўғитнинг таннархи эса арзон, ишчи кучи деярли талаб қилинмайди. Уни ишлаб чиқариш ҳам қулай. Катта цистерналарда келтирилади.

Суюқ ўғитни кенг кўламда ишлаб чиқариш технологиясини яратиш, қаттиқ ўғитдан тўла ҳолда суюқ ўғитга ўтиш муаммосини ҳал этиш устида кимё фанлари кандидати Н. И. Крилова ва илмий ходим К. Убайдуллаева иш олиб бормоқдалар. Улар мураккаб моддалар сақловчи суюқ ўғит таркибига кирувчи фосфор ва азотнинг турли нисбатда қўшилгандаги таъсир жиҳати ва ўзига мос технологик қулайликларини ўрганишяпти.

Суюқ ўғитнинг талайгина қулайликлари, физик-кимёвий жиҳатдан минерал моддаларга бой экани, технологик афзалликлари уни кенг кўламда Иттифоқимизнинг бошқа кўпгина заводларида ишлаб чиқаришга имкон беради. Ўғитлар таркибига кирувчи моддалар таъсирини ўрганувчи «Микро элементлар» лабораторияси ҳам бор. Кимё фанлари кандидатлари А. А. Вишнекова, В. К. Ҳакимова ва илмий ходим Т. Жўраевалар суюқ ўғит таркибига кирувчи айрим элементлар, бойитилган ва аммонийлаштирилган суперфосфат, аммофос кабилар табиатини ўрганиб, экспериментал биология институти билан ҳамкорликда иш олиб бордилар.

Натижада таркибида кобальт, никель, рух сақловчи ва айрим микроэлементларга бой ўғитлар ишлатилган участкаларда ўтган йили вилт касаллиги 20 процент камайганлиги аниқланди.

Ҳ. МАҲСУМОВ.

ЮБИЛЯРИМИЗ

ЭНЕРГЕТИК ОЛИМ

Таниқли энергетик олим Ҳосил Фозилович 1940 йилдаёқ электр энергиясини узоқ масофага узатувчи линияларнинг статик ва динамик турғунлигини оширишга имкон берадиган бошқарилувчи бустер-трансформаторлар ва индуктив компенсаторларни қўлланиш масалаларини назарий ҳамда амалий текширган ва техника фанлари кандидати бўлган эди.

Уруш йилларида олим изланишда давом этди. Ўзбекистон энергетика системасининг режимини яхшилаш борасида муҳим тадқиқот ишлари олиб борди. Саноат корхоналаридаги электр энергиясини истеъмол қиладиган турли қурилмалар характеристикаларини ўрганди.

Уруш қийинчиликларига қарамай халқнинг темир иродаси билан қурилган Фарҳод-Чирчиқ электр узатиш линиясининг кучланиши етарли емасди. Шу сабабли линия катта қувватни ўтказа олмас эди. Бу проблема Ҳосил Фозиловни ўйлантириб қўйди. Бетиним меҳнат ўз кучини кўрсатди. Фарҳод ГЭС қуввати Чирчиқ саноат марказига мавжуд узатиш линиялари орқали етказиб берила бошланди.

Уруш йиллари Ҳосил ака илмий изланиш билан бир қаторда Тошкент политехника институтининг энергетика факультетида асосий мутахассислик фанлари бўйича лекциялар ўқиди, электр системалари кафедрасининг мудири бўлиб ишлади.

Ҳосил ака олиб борилган ишлар ва текширишлар асосида Ленинград политехника институтининг илмий кенгашида «Электр системаларининг назарияси ва ҳисоблаш усуллари» мавзуи бўйича докторлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади. Диссертация материаллари ўша йилнинг ўзидаёқ алоҳида монография тарзида нашр этилди. Олимнинг бу асари энергетика мутахассислари диққат-эътиборини жалб этди.

Шундан сўнг у Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Энергетика ва автоматика институтида катта ташкилий ишларга бош бўлди. Шу ерда катта илмий ходим, лаборатория мудири, директорнинг илмий ишлари бўйича муовини ва 1953 йилдан 1956 йилгача институт директори лавозимларида ишлади.

Олимнинг ҳамкасблари, шогирдлари билан суҳбатлашсангиз, унинг ажойиб инсоний фазилатларини тилга олиш билан бирга, ташаббускор раҳбар эканлигини ҳам алоҳида уқдириб ўтадилар. Биргина мисол. Бундан ўн бир йил муқаддам Ҳосил Фозиловичнинг ташаббуси ва раҳбарлигида энергетика ва автоматика институтининг умумий энергетика сектори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ишлаб чиқариш кучлар кенгаши тузилган эди. Бундан ташқари, Тошкент политехника институти билан ҳамкорликда Ўрта Осиё республикалари ва Жанубий Қозоғистон энергетикасининг келажак тараққиётини асослашда муҳим ишлар бажарилди.

Олимнинг Ватан олдидаги хизматлари юксак тақдирланди. У «Ҳурмат белгиси» ордени вз бир қанча медаллар ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Ҳ. Фозиловга «ЎзССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» унвони берилган.

Таниқли олим Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Техника ва физика-математика фанлари бўлими Илмий кенгашининг доимий раиси, СССР Министрлар Совети Фан ва техника комитети ҳузуридаги проблемалар бўлимининг, Катта электр системалари Халқаро комитетининг доимий аъзоси ҳамдир.

Профессор Ҳосил Фозилов туғилган кунига 60 йил ҳамда илмий-педагогик ва ижтимоий фаолиятига 40 йил тўлди. Олимнинг қўш тўйини муборакбод этамиз ва энг яхши истакларимизни билдирамиз.

М. МУҲСИМОВ,
К. НОРМАТОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ШОНЛИ САНА ОЛДИДАН

СОФИЯ. Қадимий Велико-Тирново шаҳрининг ёшлари «Ленин ақлимиз ва қалбимизда» деган шиор остида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган умумшаҳар слётига тайёрланмоқдалар.

Йигит ва қизлар — ишчилар, студентлар ва ўқувчилардан 11 мингдан ортиқ киши меҳнатда, ўқишда юксак натижаларга эришиб, В. И. Ленин таълимотини ўрганиш ва пропаганда қилиш юзасидан шахсий мажбуриятлар олишди.

Комсомол ташкилотларида, ёшлар бригадаларида В. И. Ленин асарлари юзасидан назарий семинарлар ўтказилмоқда. Лениннинг назарий мероси масалаларига доир лекция ва йиғилишлар уюштирилмоқда.

Габрово округининг пионерлари ҳам Ленин 100 йиллиги байрамига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар ўқишдан бўшаган вақтларида ленинча шанбаликларда актив қатнашмоқдалар, қаҳрамон вьетнам болаларига ёрдам фонди учун маблағ тўпламоқдалар.

ОККУПАЦИЯЧИЛАРНИНГ ТЕРРОРЛАРИ

АММОН, 19 ноябрь. (ТАСС). Исроил босқинчилари оккупация қилиб олинган территорияларни озод қилиш учун курашаётган араб ватанпарварларининг ҳаракати кенгайиб кетганлигидан чўчиб, тинч араб аҳолисига қарши террор ва репрессияларни кучайтирмоқдалар.

Иорданиядаги «Ад-Дустур» газетасининг хабар беришига қараганда, кейинги кунларда Исроилнинг оккупациячи маъмурлари Ғазо секторида 150 га яқин кишини қамаб қўйишди. Уларнинг кўпчилиги студентлар билан ўқувчилар. Исроилнинг Ғазо секторидаги ҳарбий губернатори машинасига қўл гранатаси ташланганидан кейин мана шундай қамоққа олиш бошланди. Ғазо ва Рафах шаҳарларида комендантлик соати жорий қилинди. Оккупациячилар маҳаллий аҳолини қўрқитиш мақсадида арабларнинг уйларини бузиш ва уларнинг мулкларини йўқ қилиб ташлашни давом эттирмоқдалар.

Хеброн шаҳри ва унинг атрофида (Иордан дарёсининг ғарб соҳилида) Рамалле ва ал-Ребира шаҳарларида вазият ҳануз кескин бўлиб турибди.

ИСПАНИЯДА СУД РЕПРЕССИЯЛАРИ

ПАРИЖ, 19 ноябрь. (ТАСС). Испания судлари ва ҳарбий трибуналлари кейинги олти ой ичида 450 судланувчига айбнома тақдим этдилар. Шу айбномаларда, дейилади Франц Пресс агентлиги мухбирининг Мадриддан берган хабарида, мазкур судланувчиларнинг ҳаммаси «ҳукуматга қарши ишлар қилиш билан шуғулланди» деб айбланади.

Булар орасида студентлар, касаба союз арбоблари бор. Улар «қонунга хилоф равишда касаба союз фаолияти билан шуғулланди... «қонунга хилоф равишда намойишлар ташкил этди», деб айбланмоқдалар.

ИТАЛИЯДА ЯЛПИ ЗАБАСТОВКА

РИМ, 19 ноябрь. ТАСС мухбири Ю. Лопатин хабар беради: Италиядаги ҳамма газеталарнинг редакцияларида маҳаллий вақт билан худди соат 18 да одатдан ташқари жимлик бошланди. Газетачилар меҳнатининг кеча-кундуз тинимсиз ҳамроҳи бўлган телетайпларнинг тиқиллаши тўхтаб қолди. Италиянинг ахборот агентликлари ўз обуначиларига материаллар юборишни узиб қўйди. Сўнгра саноат корхоналарида иш тўхтади, ярим кечадан кейин эса мамлакатнинг бутун экономикаси ҳаракатсиз бўлиб қолди. Италияда 24 соатлик ялпи забастовка бошланди.

Бу забастовка одатдаги забастовкаларга ўхшамайди. У одатдаги иқтисодий талаблар доирасидан чиқиб кетди. Бу сафар — барча меҳнаткашлар арзон ва қониқарли уй-жой билан таъминлансин, қурилиш монополияларининг ва ер участкалари олиб сотувчиларнинг катта-катта фойда олишга тинмай интилиши жиловлансин, деган шиор кўтариб чиқилди. Забастовка меҳнаткашлар ғоят жипслашган вазиятда ўтмоқда.

АҚШ АҲОЛИСИНИНГ СОНИ

ВАШИНГТОН, 19 ноябрь. (ТАСС). Расмий маълумотларга қараганда, Қўшма Штатлар аҳолисининг сони шу йил 1 октябргача 202 миллион 540 минг кишидан иборат бўлган.

КИЗИНГЕР — ХРИСТИАН-ДЕМОКРАТИК ИТТИФОҚИНИНГ РАИСИ

Германия Федератив Республикасининг энг катта буржуа партияси бўлган христиан-демократик иттифоқининг Майнцдаги съездида собиқ канцлер Кизингер яна шу партиянинг раиси қилиб сайланди.

У кейинги икки ярим йил давомида мана шу раислик лавозимида ишлаб келди.

Майнцдаги съездда 470 та ҳақиқий бюллетендан 386 таси Кизингер учун берилди. Съезднинг 51 делегати унинг сайланишига қарши овоз берди ва 33 делегат бетараф бўлиб қолди.

«АПОЛЛОН-12» ОЙГА ҚЎНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 ноябрь. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 9 дан 55 минут ўтганда «Аполлон-12» космик кемасининг ой кабинаси космонавтлар Чарльз Конрад ва Алан Бин билан Ой юзасининг Бўрон оксанига қўнди. Космонавт Ричард Гордон «Аполлон-12» космик кемасининг асосий блокида қолди ва Ой атрофидаги орбита бўйлаб учишни давом эттирмоқда.

Кема Ойга қўниш мўлжалланган вақтда тахминан бир сутка аввал Ой атрофидаги орбитага чиқарилган эди. Шу орбита бўйлаб айланиб учиш вақтида планда мўлжаллангандек борт системалари текшириб чиқилди ҳамда ой кабинасини космик кеманинг асосий блокидан ажратишга тайёргарлик кўрилди.

Бугун кечаси соат 3 да икки космонавт — кема командири Ч. Конрад билан ой кабинасининг учувчиси А. Бин ички туйнук—Лахм орқали ой кабинасига ўтдилар. Соат 7 дан 16 минут ўтганда ой кабинаси асосий блокдан ажратилди ва орадан бир неча минут ўтгач, асосий блок ой кабинасидан узоқлашиб кетди. Бир мунча вақт мобайнида ой кабинаси билан асосий блок бир-бирларидан бир неча метр масофада группа бўлиб парвоз қилдилар. Сўнгра Р. Гордон асосий блокнинг ёрдамчи двигателларини ишга солиб, уни янги орбитага ўтказди. Бир соатдан сўнг ой кабинасидаги космонавтлар Ойдан 15 километр баландликдаги янги элипсимон орбитага кабинани ўтказмоқ учун қўниш босқичининг двигателини ишга солдилар. Бу операциялар «Аполлон-11» кемаси учган пайтдаги сингари амалга оширилди.

Кабина Ой юзасидан мўлжалдаги масофага етганидан сўнг ой кабинасининг қўниш босқичи двигателини ишга солиб тормоз бердилар. Ойга қўнишнинг сўнгги босқичида Конрад бошқаришни ўз зиммасига олди ва ой кабинасининг кратер жанубий томонига қўнишини таъминлади. 1967 йилда «Сервейор-3» космик аппарати шу жойга қўнган эди. Дастлабки мўлжалларга қараганда ой кабинаси шу аппаратдан бир неча юз метр нарида турибди. Демак космонавтлар унинг ёнига бориб баъзи бир деталларини Ерга олиб келиш учун ажратиб олишлари мумкин. Ойга қўнилгандан кейин орадан тахминан 4 соат ўтгач, космонавтлар Ой юзасига биринчи марта чиқа бошлашлари лозим.

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Хамхин шаҳридаги «8 февраль» заводи халқ Кореяси саноатининг энг улкан корхоналаридан бири ҳисобланади. Бу ерда 4,5 минг ишчи ва хизматчилар меҳнат қилмоқда. Суратда: завод лаборантксаси поток линияси ишини кўздан кечирмоқда.

В. Соболев фотоси ТАСС.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

«РЕВОЛЮЦИЯНИНГ БИРИНЧИ МАШИНИСТИГА»

Ҳамшаҳарларимиз Октябрь революцияси номли заводда Владимир Ильич Ленинга ўрнатилган ҳайкални ҳанузгача завқ билан томоша қиладилар. Бу — Тошкентда Совет давлатининг асосчисига қўйилган биринчи ёдгорлик эди. Уни қуришда иштирок этган темирйўлчиларнинг кўплари ҳали ҳаёт.

Темирйўлчилар маданият саройи кино ҳаваскорлар студияси аъзолари бу ҳайкал тарихи ҳақида ҳикоя қилиб беришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Улар «Революциянинг биринчи машинистига» фильмини суратга олдилар. Энг кекса темирйўлчилардан бири коммунист А. Комиссаров бу киноҳикояни ўқиб беради. Ҳайкал олдида бўлган тантанали маросимлар кадрларга туширилган. Улуғ Ватан уруши йиллари. Солдатлар фронтга жўнаш олдидан Ватанга, Ленинга содиқлик ҳақида қасамёд қиладилар...

Янги фильм Тошкент темир йўл узелининг клуб ва қизил бурчакларида муваффақият билан намойиш қилинмоқда.

Шу кунларда маданият саройи киноҳаваскорлари янги фильм сценарийси устида ишламоқдалар. Бу фильм Ўрта Осиё магистралининг энг кекса машинистларидан бири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Немудровга бағишланади.

●

ЯНГИ МОДЕЛЛАР АСОСИДА

Чарм-галантерия буюмлари фабрикасида 1970 йилда ишлаб чиқариш учун папка, портфель ва сумкаларнинг янги моделлари яратилди. Рассом Л. Коннова модели асосида ишланган чарм папка Бадиий кенгашнинг юксак баҳосини олди. Папкага В. И. Лениннинг тасвири ва чиройли миллий орнамент туширилган.

Янги буюм намуналари экспериментал цехда тайёрланди. Бу цехга талантли мутахассис Нина Гришина раҳбарлик қилади. Энг яхши папка ва сумкалар Москвага, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига юборилди.

●

МУЗИКА ЛЕКТОРИЙСИ

Шаҳримиз мактаблари, олий ўқув юртлари ва корхоналарида Ўзбекистон давлат филармониясининг ходимларини кўриш мумкин. „Улар музика лекторийси тингловчиларига абонементлар тарқатмоқдалар.

Бу йилги музика лекторийси ҳамма ёшдаги тингловчиларга мўлжалланган бўлиб, хилма-хил программаси билан характерланадир. Таниқли музикачилар лекциялар ўқийдилар, концертларда филармониянинг энг яхши солистлари, Тошкент ва бошқа шаҳарлар театрларининг артистлари қатнашишади. Музика лекторийларида Ўзбекистон композиторларининг ижодига катта ўрин берилади.

ФАБРИКА БОҒЧАСИ

«Биз, ишчиларга корхонада кўпгина қулайликлар яратиб берилган. Фабрикамиз ҳузурида очилган болала боғчисини айтмайсизми! Биз, оналар мураббийлардан миннатдормиз. Менинг икки фарзандим ҳам шу боғчада. Газета орқали тарбиячиларга ўз миннатдорчилигимни изҳор этмоқчиман...»

Тошкент тамаки фабрикасининг илғор ишчиси Т. Қосимованинг бу фикрини фабрикада ишлаётган бошқа болали оналар ҳам қўллаб-қувватлайдилар. Ҳақиқатан ҳам бу муассаса намунали боғчалардан бири. Яхши ишлаганлиги учун унинг коллективи район халқ маорифи бўлими томонидан бир неча бор мукофотланди.

— Яқинда боғчамиз биноси саҳни тағин ҳам кенгайди, дейди боғча мудираси Т. Тяжелова, — Эндиликда тарбиявий ишларнинг турли формаларидан кенг фойдаланиш имкони туғилди. Боғчада бассейн, турли майдончалар бор. Яқинда боғчамиз газлаштирилди ҳам.

Е. МОРДУХАЕВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кибернетика институтида янги электрон-ҳисоблаш машинаси ўрнатилди. Мазкур машинада бир секундда 30 мингга яқин операцияни амалга ошириш мумкин.

М-220 машинасини ишга туширилиши билан кибернетикларимиз энг қийин иқтисодий ва математик масалаларни тезлик билан ҳал қилишга муяссар бўлмоқдалар. Суратда: электрон-ҳисоблаш машина ўрнатилган лаборатория бошлиғи А. Аҳмадқулов ва лабораториянинг бош инженери А. Ниёзматова янги машинани бошқармоқдалар.

Н. Ключнев фотоси ЎзТАГ.

ЛЕНИН ВА ФАН

«Эндиликда техниканинг бутун мўъжизалари, маданиятимизнинг барча ютуқлари умумхалқ мулки бўлиб қолади ва бундан буён инсон ақли ва заковати ҳеч қачон зўравонлик ва эксплуатация воситаларига қаратилмайди». Доҳийнинг башорат қилиб айтган бу ҳаётбахш сўзлари Тошкент Округ Офицерлар уйида намойиш этилаётган кўргазмада ўз аксини топган.

«Ленин ва фан» мавзуида ташкил этилган бу кўргазма асосан, фанимизнинг равнақи, ҳақида ҳикоя қилади. Унда совет фани тараққиётини кўрсатиб берувчи ўнлаб турли диаграмма ва ранг-баранг фотосуратларни кўриш мумкин.

«Фақат социализмгина ижтимоий ишлаб чиқаришни ва маҳсулот тақсимлашни чинакам илмий жиҳатдан англаган ҳолда кенг қулоч ёйдириш ва бу ишни барча меҳнаткашларнинг енгил ва фаровон турмуш кечиришга бўйсундириш имкониятини беради.» Бу сўзлар ёзилган стенд тагида бир неча фотосуратлар берилган. Уларда Москва шаҳрида Карл Маркс ҳайкалининг очилиши муносабати билан Лениннинг пойтахт меҳнаткашлари ва 1921 йилда партиямизнинг май конференцияси делегатлари орасида бўлиши акс эттирилган.

Кўргазмалар орасида фанимиз тараққиётига асос солган ва биринчи бўлиб 1926 йилда юксак мукофот — Ленин ордени олишга муяссар бўлган олимларнинг суратлари бор. Ботаник Н. И. Вавилов, фармаколог Н. П. Кавков, геолог В. А. Обручев, агрохимик Д. Н. Прянишников ва химик олим А. Е. Чичибанинлар шулар жумласидандир.

В. И. Ленин Совет давлатининг дастлабки йилларидаёқ фанимиз ривожига муносиб улуш қўшаётган олимларнинг талаб ва эҳтиёжига алоҳида эътибор берди. Масалан, пролетариат доҳийси 1921 йил, 4 январда улуғ физиолог олим И. П. Павловнинг ишлаши учун шарт-шароитлар яратиб бериш ҳақидаги декретга имзо чекди. Ушбу декретнинг нусхаси кўргазмада қўйилган.

1918 йилда Ижтимоий фанлар социалистик академияси тасис этилди (1924 йили унинг номи «Коммунистик Академия» деб ўзгартирилди). Бу академия ижтимоий фанлар бўйича жаҳонда биринчи илмий марказ эди. Ленин Коммунистик академия йўналишини белгилаб берди.

1918—1924 йиллар ичида Лениннинг бевосита раҳбарлигида Совет республикасида 30 дан ортиқ йирик тадқиқот институтлари барпо этилди. Булар орасида Фанлар академиясининг физика-химиявий анализ институти, платина ва физика-математика институти, марказий аэро ва гидродинамика институти, амалий химия нститути, давлат электротехника институтлари бўлган.

Владимир Ильич Лениннинг ГОЭЛРО планини амалга оширишда қатнашган олимларнинг суратлари ва биографиялари билан ҳам кўргазмада танишиш мумкин. Булар — Г. М. Кржижановский, И. Г. Александров, Б. Е. Веденеев, А. В. Винтер ва Г. О. Графтиолардир.

Ленин юбилейи муносабати билан уюштирилган мазкур кўргазмада халқимизнинг доҳий кўрсатмалари туфайли фан соҳасида қўлга киритган ютуқлари тўла-тўкис ифодалаб берилган.

И. ЮСУПОВ.

ОНА ВАТАН БЎЙЛАБ

ДНЕСТР дарёсининг чап қирғоғига Чобручи қишлоғи жойлашган. Бу Молдавиядаги энг кекса Ленин номли колхознинг маркази ҳисобланади. Яқинда ана шу колхоз ташкил этилган кунга 40 йил тўлади. Пастдаги суратда шу қишлоқнинг кўриниши.

Е. Драйшнер фотоси.

● Аджария хўжаликларида цитрус ўсимликлари ҳосилини йиғиштириб олиш ишлари қизғин давом этяпти. Пастдаги 2-суратда Батуми районидаги Маханжра совхозида цитрус ҳосили йиғиштириб олинмоқда. (Олдинда) совхознинг 6-бригада ишчиси Анна Стратиенко ва Изольда Мачаварнани ўртоқлар.

Н. Анастасьев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ҚОЧОҚЛАР

ФЕЛЬЕТОН

Ҳикматулла бир кечада ғойиб бўлди. Меҳрихон Пўлатова тонгда туриб, ёнига қараса, эри йўқ. Бу воқеа 1967 йил 25 июнь куни содир бўлган эди.

— Ажабо! — деди Меҳрихон ҳанг-манг бўлиб, — бу қанақаси? Ер ютдими, ёки шамол учирдими?

Меҳрихон киприк қоқмай, бир оз ўйланиб турди-да, сўнг эрининг кейинги кунлардаги совуқ муомаласи, қилдан қийиқ ахтаришлари, ҳа деса «қочиб кетаман» деган гапларини эслаб, қайнанаси ётган хонага югуриб кирди. Маҳбуба ая уйқу аралаш келинини ҳаяжонли вазиятда кўриб:

— Нима гап, болам, тинчликми? — сўради энтикиб.

— Ойижон, ўғлингиз қочибди...

— Қочибди? Вой ўлмасам, қаёққа қочибди?! — кампир ўрнидан сапчиб турди...

...Ҳикматулла Иноятов Қатортолда жойлашган «Союзпечать» киоскасида сотувчи бўлиб ишларди. Фотима Сайдаҳмедова деган бир чайқовчи аёл ҳар гал шу ердан ўтганда Ҳикматуллага назар ташлар ва «шунақа эринг бўлса кошкийди», деб ҳаёлидан ўтказиб қўярди. У газета олиш баҳонаси билан Ҳикматулланинг олдига борар ва гапга тутарди. Бир куни у Ҳикматуллага:

— Яхши йигит, дунёда нима гаплар? — деди қош-кўзларини учириб.

— Тинчлик, опа, — деди Ҳикматулла аёлнинг муқомига тушунмай.

Сайдаҳмедова ҳиринглаб кулди ва:

— Намунча гўлсиз. Менга ўзингизга ўхшаган чиройли журналлардан беринг, — деди қийшанглаб. — Ҳар куни келиб тураман. Мен учун яхшиларидан олиб қўйинг...

Ҳикматулла билан хайрлашиб кетар экан, «ўлгудек гўл, лаванг йигитга ўхшайди, — деб дилидан ўтказди Фотима

Кунларнинг бирида яна Фотима Сайдаҳмедова Ҳикматулланинг дўконига кириб, юзидан «пардаси»ни олди ва ошкора «умр» савдосини бошлади.

— Сизни бир кўришда ошуқ бўлдим, — меҳригиёнгиз бор экан...

«Гўл» ва «лаванг» йигит эриб кетди.

— Эрингиз борми? — сўради Ҳикматулла томдан тараша тушгандай.

— Чолимни ҳайдаб юборганман. — тушунтирди Фотима, — икки қиз, икки ўғлим бор. Катта ўғлим йигирма ёшда. Катта қизим ўн саккизда.

— Менинг ҳам уч фарзандим бор. Каттаси тўққизда.

— Бо худо, болаларнинг ҳузури ўзига. Ҳўп десангиз, болаларимдан кечаман, бошимга кўтараман сизни... Шоферликка ўқийсиз. Такси ҳайдашга киргазиб қўяман. Мол-дунё бисёр, ҳовли сотиб олиб. бирга яшаймиз.

Шундай қилиб, доғули аёл ўзидан қарийб ўн ёш кичик Ҳикматулла Иноятовни йўлдан урди. «Гўл» йигит унинг қармоғига илинди. Фотима Сайдаҳмедова билан Ҳикматулла Иноятов фарзандларини ташлаб қочишди...

Маҳбуба ая ўғлининг уйга келмаганидан ҳавотирланар, вужудини ваҳима босар, кўнглини ғашлик чўлғаб олган. Онаизор ёлғиз ўғлини ахтариб, иш жойига борганда Ҳикматулланинг ишдан бўшаб кетганлигини эшитиб, ҳайрон бўлиб қолди.

Маҳбуба ая ўғлини ахтара-ахтара ниҳоят «Қурбақаобод»нинг «Бекобод» бекатида ғишт қуяётган жойида топиб олди.

Она:

— Нега бундай кўйга тушдинг, болам? — деди у хўрсиниб. — Нега уйга бормай қочиб юрибсан?

— Мардикорлик қўл келиб қолди. — дейди ўғил лоқайдлик билан, — кунига 15—20 сўмни менга ким беради?

— Ёлғизимсан, бўтам. Менинг топганим рўзғордан етиб ортади ку... Вафодор хотининг, фарзандларинг йўлингга интизор...

Шу пайт қирқ ёшлардан ошган, ҳоргул, қорамағиз, от юзли, шаддод бир аёл пайдо бўлиб, айюҳаннос сола бошлайди:

— Олиб кет, ўғлингга зормонда эмасман. Бу ерда машмашангни қилма. Бу бўлмаса, бошқаси. Қани даф бўл, — деб Маҳбуба аяни олдига солиб қувлайди.

Маҳбуба ая иккинчи марта 1967 йил 17 июлда набираларини олиб, ўғли олдига келганида, «келин-куёвлар» бу жойни сотишиб қаёққадир қочишган эди. Маҳбуба Иноятова бу оғир кунларни ичига ютиб, ўғлини излар, уни бу йўлдан қайтаришга одамлардан ёрдам сўрарди.

Ниҳоят, она ўғлини Калинин район «Қорасув» совхозида ҳовли сотиб олиб, Фотима Сайдаҳмедова билан яшаётганидан хабар топди. Маҳбуба Иноятова ва яхши ниятли кишилар Ҳикматуллани эс-хушини йиғиб олишга, бу ножўя йўлдан қайтишга ундадилар. Лекин унга ҳеч нарса кор қилмади.

Кунларнинг бирида, Меҳрихон ота йўлига интизор, унинг дийдорини кўришга муштоқ фарзандларини — Бахтиёр, Баҳодир ва Гулбаҳорни етаклаб эрининг олдига борди. Ҳикматулла эса уларга қиё ҳам боқмади, Фотима бўлса уларни олдига солиб ҳайдади.

Норасидалар йиғлаб-йиғлаб изларига қайтишди. Бу воқеадан сўнг Маҳбуба ая ғазабга келди, набираларини бағрига босиб ўпар, келинининг кўнглига тасалли берарди.

— Хафа бўлманг, болам, бу беҳаёлар эл-юрт олдида шарманда бўлишади, қилмишларига, албатта, пушаймон ейишади.

Улар 1967 йил 1 декабрьда совхоздан жуфтакни ростлаб, Октябрь район, «Сағбон» кўчаси, 12-проезд, 3-тупик, 6-уйга кўчиб келишди. Ҳикматулла 1-таксомотор паркининг 3-автоколоннасида шофер бўлиб ишга кирди.

Маҳбуба ая Иноятова уни 1968 йил декабрь ойида шу ердан топди. Уни кўрган Фотима Сайдаҳмедованинг башараси бужмайиб, кўзлари косасидан чиқаёзди. Ҳикматулланинг олдига келиб:

— Онанг бизни тинч қўядими ёки йўқми? — деди бақириб. —

Онанинг хўрлиги келди:

— Болам, сени соғиниб келдим. Болаларингни олдига бор.

Фотима яна бақирди:

— Мени десанг онангдан кеч, сендек онам йўқ де!

Ҳикматулла қўлларини кўксига қўйиб бош эгди:

— Сендек онам йўқ, сендан юз ўгирдим.

Шундай. Беномус аёлнинг домига тушган Ҳикматулла унинг буйруғи билан «Менинг онам, фарзандларим йўқ, ҳаммангдан кечдим» деган тилхат ёзиб, онасига тутқазди. Она тилхатни ўқир экан, ғазабдан йиғламади, фақат оёқлари дир-дир қалтираб, лаблари пир-пир учди. Кейин кўз ўнгини аллақандай бир қора булут тўсиб тургандай бўлди, гандираклаб бориб, деворга суяниб қолди. Шу пайт Сайдаҳмедова Маҳбуба аяга ташланди. Ҳикматулла бўлса, бир чеккада томошабин бўлиб турарди. Она юз-кўзлари тимдаланиб, кўкариб, юраги ғам-ғуссага тўлган ҳолда уйига қайтди.

Шу кундан бошлаб Маҳбуба аянинг руҳий ҳолати заифлашди, боши ёстиққа тегиб турди. Ўғли томонидан бўлган алам-ситамлар унинг юрагини наштардек тиларди.

Она ёлғиз фарзанди, шу Ҳикматуллани катта қилгунча чеккан машаққатларини, унга боғлаган орзу-умидларини ўйларди, бунинг эвазига кўрган хўрликлари, Фотима Сайдаҳмедованинг инсон шаънига мутлақо ёт бўлган ҳулқ-атвори Маҳбуба аянинг кексалик кўксида мудроқ босиб ётган ғазаб ўтини туғён урдириб юборди.

Она қўлига қалам олиб, редакцияга қуйидаги хатни йўллади:

«Ҳурматли редакция! Мен бир оддий онаман, совет давлати берган бахт, обрў, иззат-ҳурматдан ғоят хурсандман. Лекин менинг кўксимни эзаётган, қариган чоғимда ёруғ кунларимни кўзимга зимзиё қилаётган, ор-номусини йўқотган, тошбағир ўғлим Ҳикматулла ва уни макр-ҳийлалар билан ўз домига тортган, хотин-қизлар номига доғ тушираётган беҳаё, беномус Фотима Сайдаҳмедованинг ярамас қилмишларидир.

Ҳикматулла отасидан икки ёшида етим қолди. Уни деб турмушга чиқмадим, бутун ҳаётимни шу ёлғиз фарзандимга бағишладим. Севган қизига уйлантирдим, уйлик-жойлик қилдим. Умр йўлдоши билан ўн уч йил бирга тотув яшади. Бир-бирдан ширин уч фарзанд кўрди. Фотима Сайдаҳмедова деган чайқовчи аёл ўғлимни йўлдан урди. Ширин ошимизга оғу солди. Ўғлим шу даражага бориб етдики, ўз онасидан, вафодор хотинидан, ширин-шакар фарзандларидан юз ўгириб кетди. Бу аёл бундан аввал ҳам бир оиланинг ширин турмушига чанг солган экан...

Ҳурматли редакция, ўз фарзандларидан кечиб, онасидан юз ўгириб, бутун оила аъзоларининг кўзини ёшлаб юрган беҳаёларнинг қилмишларини кенг жамоатчилик муҳокамасига ҳавола этишингизни истардим...

Маҳбуба ИНОЯТОВА,
2-Чархкамолон маҳалласи, Бўстонлиқ кўчаси, 26-уй».

Биз муҳтарам она илтимосини бажо келтирдик.

Малик ИБРОҲИМОВ.

Спорт

БИРИНЧИ ГРУППАГА КИМЛАР ЎТАРКИН?

Куни кеча Тошкентдаги Марказий шахмат клубида Совет Иттифоқи биринчилиги учун иккинчи лига командалари мусобақаси бошланди. Эстония, Литва, Арманистон, Молдавия, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон шахматчилари билан бирга Ўзбекистон командаси аъзолари ҳам шахмат столларига ўтирдилар. Бу саккиз коллективдан иккитаси олий лигага чиқади.

Ўзбекистон командаси составидан спорт мастерлари Г. Борисенко, С. Пинчук, Е. Мухин, В. Борисенко каби мусобақаларда синалган шахматчилар бор. Шунингдек, командамизга талантли ёшлар ҳам киритилган. Улардан Бутуниттифоқ касаба союзлари спартакиадасида бронза медали олган ўн саккиз ёшли студент қиз Алла Мкртичан, олмалиқлик талантли мастерликка номзод Г. Аъзамов, тошкентлик Э. Кимларни кўрсатиш мумкин.

— Олий лигага ўтиш учун кимлар асосий даъвогар ҳисобланади?

Жаҳонга машҳур гроссмейстер Паул Керес бошлиқ Эстония командаси, литваликлар, Арманистон шахматчилари пешқадам ҳисобланишади. Ўйлаймanки, ўзбек шахматчилари ҳам биринчи группага йўлланма олиш учун астойдил жанг қиладилар, — деди Ўзбекистон шахмат федерациясининг раиси, спорт мастери Мамажон Муҳиддинов.

Халқаро тоифали судья, москвалик Б. Крепиль мусобақанинг бош судьяси этиб тайинланди.

Тошкентнинг спорт жамоатчилиги бу команда биринчилигига катта тайёргарлик кўрди. Жумладан, республикамизнинг жамоат ва спорт ташкилотлари, турли спорт редакциялари турнир қатнашчилари учун ҳар хил мукофотлар таъсис этди.

Мусобақалар 1 декабргача давом этади.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Ўсмирлар учун кўрсатиш. 18.40 — Телеянгиликлар, 18.55 — Концерт, 19.35 — Бир сафда, 20.05 — Эллада ёшлари куйлайди (Тошкент телестудияси фильм-концертининг премьераси), 20.35 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.40 — Телеянгиликлар, 20.55 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида, 21.25 — Пахтакорларнинг меҳнат рапортлари, 21.55 — Қишлоқ дедективи (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

18.00 — Жамиятшунослик. Давлат ва ҳуқуқнинг келиб чиқиши ҳамда унинг моҳияти (10-синф ўқувчилари учун, рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.30 — Жамиятшунослик. Давлат ва ҳуқуқнинг келиб чиқиши ҳамда унинг моҳияти (10-синф ўқувчилари учун), 19.00 — Экспериментал синф ўқитувчилари учун консультация. 1-синфда рус тилини ўқитишда нутқни ўстириш.

Рус тилида: 19.25 — Экспериментал синф ўқитувчилари учун консультация. 1-синфда рус тилини ўқитишда нутқни ўстириш.

19.55 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Катта урушдан сўнг (телефильм).

Рус тилида: 21.10 — Ҳужжатли фильм, 21.20 — Икки лақма (комедия), 21.40 — Федор Таланов (фильм-концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 21/XI да Ҳамза, 22/XI да Севги тумори.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/XI да Замон драмаси, 22/XI да Қонли сароб.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА 21/XI да Мавлоно Муқимий, 22/XI да Гавҳари шамчироғ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонлар аттракциони.

КИНО

Ҳаётимизнинг энг яхши йиллари (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Алвастилар дараси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Балоғат чорраҳасида — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ганга ва Жамна — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

23 ноябрда

7—10 синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи № 2

БИРИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган.

ҲАМЗА ВА ЎЗБЕК СОВЕТ МУЗИКАСИ

Лектор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос Тавур ЖУМАЕВ.

Концерт-лекцияда М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармониясининг Тўхтасин Жалилов номидаги Ўзбек халқ чолғу оркестри хор копелласи, торли квартети ва солистлари қатнашади.

Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат корсатган артист Саид АЛИЕВ; копелланинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Абдуқаҳҳор СУЛТОНОВ.

СССР халқ артисти Саодат ҚОБУЛОВА, Ўзбекистон ССР халқ артисти Давлат мукофоти лауреати Ғулом АБДУРАҲМОНОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Мирза ТОҲИРОВ иштирок этадилар.

Концерт-лекция кундуз соат 2 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан сотилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 336495, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2414. ИНДЕКС — 6469 Р. 03552.